

for de paagjældende Personer, og som om det virkelig var ren Liberalitet, der her blev viist! Nei, vor Formening er den, at denne Sag har mange Sider. Det er et stort Spørgsmaal, om man virkelig gjør de paagjældende Klasser nogen sand Nytte ved paa den Maade at skaffe dem Laan, endstjærnt de ikke have de Betingelser, som ere nødvendige for at erhverve sig normale Laan; thi at man virkelig med Høie paa nærværende Tid, hvor Rentefoden er saa lav, som den i mange Læber ikke har været, hvor Kapitalerne ere saa overflødige, som de ere for Tiden, for Alvor ſkulde kunne tale om en almindelig Krang til Laan, forudsat at der gives en tilstrækkelig Sikkerhed, det vil man ikke let faae mig til at tro, det maa jeg ibetmindste have ganſke anderledes oplyst, det maatte paa ganſke anden Maade være godtgjort ved virkelig Kjendſgjerninger og ikke blot ved, at det fortælltes, dersom jeg ſkulde kunne tro derpaa. Det blev bemærket eller blev i alt Fald antydet med Hensyn til, hvad jeg har yttret, at det formentlig ſkyldtes Ubejendſkab fra min Side med Forholdene paa Landet, naar jeg kunde tro, at en Lov som denne ſkulde kunne opfattes som en Præmie paa Udpærcellering. Jeg ſmigrer mig ikke med at have noget Kjendſkab til Forholdene paa Landet, det giver jeg mig ikke ud for; det er ikke paa en ſaadan Kundſkab, at jeg har bygget min Udtalelse, jeg har bygget den paa Sagens Natur, derpaa, at det er en Umulighed, at man kan give en ekstraordinær Kredit, uden at en ſaadan ogsaa har ſine Virkninger, og den Lædents, som en ſaadan ekstraordinær Kredit, der gives paa mindre Parceller, mindre Eiendomme, nødvendigtviis maa udvæ, er den, at den maa fremkalde en Tilhøjelighed til at drage ſig Nytte af den Fordel, der ſaaledes ydes. Det maa virke som en ſaadan Præmie, som jeg har omtalt. En anden Sag er jo, at der ganſke viſt kan være andre Faktorer, som kunne modvirke denne Lædents, det ſkal jeg ikke beſtride, det følger af ſig ſelv. Det kan derfor være, at i de konkrete Tilfælde i de væſentlig forſkjellige Egne af Landet vil en ſaadan Virkning ikke viſe ſig, men Lædentsen er tilſtede, den følger af en Naturlov, og den lader ſig ikke bortræſonnere.

Breitholt: Jeg tillod mig, da denne Sag var til Høie Behandling her i Thinget, at udtale Gaabet og Ønſket om, at Maximum for Taxationsſummen paa den Bei, ſom Lovforſlaget dengang havde tilbage, maatte blive fordoblet, og jeg har med ſtor Glæde ſet, at dette Ønſke er blevet opfyldt i det andet Thing, idet Taxationsſummens Maximum der er blevet ſat fra 2,500 Kr. op til 5,000 Kr. Det forekommer mig, at det i den Diskuſſion, ſom nu er foregaaet her,

ſærlig har dreiet ſig om, hvorvidt vi ſtulde gaa tilbage til 2,500 Kr. eller ſatte Maximum til 4,000 Kr. Jeg er ſaa aldeles enig i de Argumenter, der fremkom fra den høitagtede Indenrigsminister om Fordelene ved at gaa op til et høiere Maximum, navnlig fordi det viſtnok er den eneſte Maade, hvorpaa Administrationsudgifterne kunne blive taalelige og nedbragte til en moderat Sum for Foreningerne. Det vilde jo ogsaa meget bidrage til at afværge, at det ſolidariſke Anſvar i det Hele taget kom til Anvendelse, idet de Pantey, der ligge mellem 2,500 og 5,000 Kr., ganſke viſt frembyde en ganſke anden Betryggelſe end de, der ligge fra 2,500 Kr. og nedefter, men jeg har ikke hørt endnu — i alt Fald er det undgaaet min Opmærksomhed — Grunde eller i alt Fald fyldeſtgjørende Grunde, hvorfor man ikke ſkulde beholde de 5,000 Kr., der ſlod i Lovforſlaget; thi Alt, hvad der er udtalt — og navnlig det, jeg har hørt af den høitærede Indenrigsminister — til Forſvar for at gaa til 4,000 Kr., taler i ligesaa høi Grad for at gaa til 5,000 Kr. Jeg finder derfor, at Intet vilde være naturliggere, end om man forkaſtede begge de to af ærede Udvalgsmedlemmer til § 4 ſtillede Endringsforſlag og holdt ſig til den Sum, der nu ſaar i Lovforſlaget, nemlig 5,000 Kr., og det vil jeg paa det Indſtændigſte anbefale. Jeg tror, at det vilde være til virkelig ſandt Helb for de Foreninger, ſom man agter at oprette.

Indenrigsministeren: Det er jo ikke ſaa let at begrunde, hvorfor man ſkal foretrække 4,000 Kr. ſom Grænſe fremfor 5,000 Kr., da Grænſen jo i det Hele er vilkaarlig valgt. Naar jeg har ſluttet mig til det i Udvalgets Erklæring under Nr. 2 til § 4 opførte Endringsforſlag, er det, fordi jeg har haft en Fornemmelse af, at det var omtrent den Grænſe, hvortil man kunde vente at faae Tilſlutning her i Thinget, og det var ogsaa en Grænſe, jeg ſelv ſandt, havde Noget for ſig, idet de Eiendomme, der komme over denne Værdi, dog ſandſynligviis ville blive Eiendomme af en noget anden Beſtaffenhed. Jeg vilde i Principet ikke have overordentlig Meget imod, om de 5,000 Kr. bleve ſtaaende, og jeg vilde ikke kunne ſige, at det vilde være urigtigt; men min Dom om Sagen er dog den, at man ved at gaa til en Grænſe af 4,000 Kr. har gjort et Skridt, ſom efter Omſtændighederne maa anſes tilſtrækkeligt for Dieblirket, uden at jeg dog dermed vil kuſe den ærede Ordfører for Mindretallet (Uſing) derhen, at han ſkulde tro, at jeg paa et senere Stadium i en nærmere Fremtid ſkulde komme med et Forſlag, der gif videre. Det er ikke min Hensigt. Jeg anſer, ſom ſagt, de 4,000 Kr. efter Omſtændighederne for at være en rimelig Grænſe.